

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 2 października 2018 r.*

Skarga o stwierdzenie nieważności – Prawo instytucjonalne – Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów, jednostek organizacyjnych i służb Unii Europejskiej – Parlament Europejski – Pojęcie „posiedzenia budżetowego” odbywającego się w Strasburgu (Francja) – Artykuł 314 TFUE – Wykonywanie uprawnień budżetowych podczas dodatkowej sesji plenarnej w Brukseli (Belgia)

W sprawie C-73/17

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE, wniesioną w dniu 9 lutego 2017 r.,

Republika Francuska, reprezentowana przez. F. Alabrune’a, D. Colasa, B. Fodde i E. de Moustier, działających w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

popierana przez:

Wielkie Księstwo Luksemburga, reprezentowane przez D. Holderer i C. Schiltza, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, reprezentowanemu przez R. Crowe’a i U. Rössleina, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, A. Tizzano, wiceprezes, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, T. von Danwitz (sprawozdawca) i A. Rosas, prezesi izb, E. Juhász, D. Šváby, A. Prechal, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos i M. Vilaras, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: V. Giacobbo-Peyronnel, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 maja 2018 r.,

* Język postępowania: francuski.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 5 czerwca 2018 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 W skardze Republika Francuska wnosi o stwierdzenie nieważności czterech aktów Parlamentu Europejskiego dotyczących przyjęcia rocznego budżetu Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 (zwanych dalej łącznie „zaskarżonymi aktami prawnymi”), czyli:
  - porządku dziennego posiedzenia plenarnego Parlamentu z dnia 30 listopada 2016 r. [dokument P8_0J (2016)11–30] w zakresie, w jakim przewiduje on obrady na temat wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017;
  - porządku dziennego posiedzenia plenarnego Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. [dokument P8_0J (2016)12–01], w zakresie, w jakim przewiduje on głosowanie w sprawie tego wspólnego projektu i następujące po nim wyjaśnienia dotyczące tego głosowania;
  - rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. [dokument T8–0475/2016, P8_TA-PROV(2016)0475] w sprawie wymienionego wspólnego projektu oraz
  - aktu z dnia 1 grudnia 2016 r., w drodze którego przewodniczący Parlamentu stwierdził, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty.

Ramy prawne

- 2 W dniu 12 grudnia 1992 r. rządy państw członkowskich przyjęły na podstawie art. 216 traktatu EWG, art. 77 traktatu EWWiS i art. 189 traktatu EWEA za wzajemnym porozumieniem decyzję w sprawie lokalizacji siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich (Dz.U. 1992, C 341, s. 1, zwaną dalej „decyzją z Edynburga”).
- 3 W trakcie konferencji międzyrządowej, która doprowadziła do zawarcia traktatu z Amsterdamu, treść decyzji z Edynburga została przejęta jako protokół załączony do traktatów UE, WE, EWWiS i EWEA.
- 4 Obecnie jedyny artykuł lit. a) Protokołu w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów, jednostek organizacyjnych i służb Unii Europejskiej załączonego do traktatów UE, FUE i EWEA (zwanego dalej „protokołem w sprawie siedzib instytucji”), w brzmieniu identycznym z art. 1 lit. a) decyzji z Edynburga, przewiduje:

„Parlament Europejski ma siedzibę w Strasburgu, gdzie odbywa się 12 [comiesięcznych] posiedzeń plenarnych, w tym posiedzenie budżetowe. Dodatkowe posiedzenia plenarne odbywają się w Brukseli. Komisje Parlamentu Europejskiego obradują w Brukseli. Sekretariat Generalny Parlamentu Europejskiego i jego służby pozostają w Luksemburgu”.

- 5 Artykuł 314 TFUE przewiduje w szczególności:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą, ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z poniższymi postanowieniami.

[...]

3. Rada przyjmuje stanowisko w sprawie projektu budżetu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu nie później niż 1 października roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany [...].

4. Jeżeli w terminie czterdziestu dwóch dni od tego przekazania Parlament Europejski:

[...]

c) przyjmie większością głosów wchodzących w jego skład członków poprawki, zmieniony projekt jest przekazywany Radzie i Komisji. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w porozumieniu z przewodniczącym Rady niezwłocznie zwołuje komitet pojednawczy [...].

5. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady osiągnąć porozumienie w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie dwudziestu jeden dni od jego zwołania.

[...]

6. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, zarówno Parlament Europejski jak i Rada dysponują terminem czternastu dni od daty tego porozumienia na przyjęcie wspólnego projektu.

7. Jeżeli w terminie czternastu dni, o którym mowa w ustępie 6:

a) Parlament Europejski i Rada zatwierdzą wspólny projekt lub nie podejmą decyzji, lub jeżeli jedna z tych instytucji zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty zgodnie ze wspólnym projektem; lub

b) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, i Rada odrzucą wspólny projekt, lub jedna z tych instytucji odrzuci wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu; lub

[...]

d) Parlament Europejski zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy Rada go odrzuci, Parlament Europejski może, w terminie czternastu dni od dnia odrzucenia projektu przez Radę i stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków i trzech piątych oddanych głosów, zdecydować o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek, o których mowa w ustępie 4 litera c). Jeżeli którakolwiek z poprawek Parlamentu Europejskiego nie zostanie potwierdzona, stanowisko uzgodnione w ramach komitetu pojednawczego w sprawie linii budżetowej, która jest przedmiotem tej zmiany, zostaje utrzymane. Budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty na tej podstawie.

[...]

9. W przypadku gdy procedura przewidziana w niniejszym artykule została zakończona, przewodniczący Parlamentu Europejskiego stwierdza, że budżet jest ostatecznie przyjęty.

10. Każda instytucja korzysta z uprawnień przyznanych jej w niniejszym artykule zgodnie z traktatami oraz aktami przyjętymi na ich mocy, w szczególności w dziedzinie zasobów własnych Unii oraz równowagi między dochodami i wydatkami”.

- 6 Regulamin Parlamentu, w wersji mającej zastosowanie do tego sporu (zwany dalej „regulaminem wewnętrznym”), stanowi w art. 156, zatytułowanym „Terminy”:

„Z wyjątkiem przypadków postępowania w trybie pilnym przewidzianych w art. 135 i art. 154 debata i głosowanie nad danym tekstem mogą zostać otwarte tylko wówczas, gdy został on doręczony co najmniej 24 godziny wcześniej”.

- 7 Zgodnie z art. 158 ust. 1 regulaminu wewnętrznego „[w]szystkie dokumenty Parlamentu są sporządzane w językach urzędowych”.

Okoliczności powstania sporu

- 8 W dniu 20 maja 2015 r. Parlament przyjął kalendarz sesji plenarnych w 2016 r., przewidujący w szczególności odbycie zwyczajnych sesji plenarnych w Strasburgu (Francja) w dniach 24–27 października, 21–24 listopada i 12–15 grudnia 2016 r. oraz dodatkowej sesji plenarnej w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. w Brukseli (Belgia).
- 9 W dniu 18 lipca 2016 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017. W dniu 14 września 2016 r. Rada przekazała Parlamentowi swoje stanowisko w sprawie tego projektu. Po głosowaniu w Komisji Budżetowej i debacie na zwyczajnej sesji plenarnej, która odbyła się w dniach 24–27 października 2016 r. w Strasburgu, Parlament przyjął w dniu 26 października 2016 r. rezolucję ustawodawczą zawierającą poprawki do rzeczonoego projektu. W dniu 27 października 2016 r. rozpoczęła się procedura pojednawcza w sprawie budżetu między Parlamentem i Radą. Postępowanie to doprowadziło w dniu 17 listopada 2016 r. do porozumienia w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok 2017 przekazanego tego samego dnia Parlamentowi i Radzie. Tekst tego porozumienia został ostatecznie opracowany technicznie przez służby Komisji dla celów transpozycji pod względem budżetowo-prawnym. Opracowany w ten sposób wspólny projekt budżetu został udostępniony Parlamentowi w dniu 24 listopada 2016 r. po południu.
- 10 W dniu 28 listopada 2016 r. Rada zatwierdziła wspólny projekt rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017. Parlament wpisał obrady i głosowanie nad tym projektem nie do porządku dziennego zwyczajnej sesji plenarnej, która odbyła się w dniach 21–24 listopada 2016 r. w Strasburgu, lecz do porządku dziennego dodatkowej sesji plenarnej w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. w Brukseli. Parlament zatwierdził wymieniony projekt rezolucją ustawodawczą z dnia 1 grudnia 2016 r. Tego samego dnia na posiedzeniu plenarnym przewodniczący Parlamentu stwierdził, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty.

Postępowanie przed Trybunałem i żądania stron

- 11 Republika Francuska wnosi do Trybunału o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonych aktów;
  - utrzymanie w mocy skutków aktu, w drodze którego przewodniczący Parlamentu stwierdził, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty do dnia, w którym budżet ten zostanie ostatecznie przyjęty na mocy aktu zgodnego z traktatami, w rozsądnym terminie biegnącym od dnia ogłoszenia wyroku;
  - obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.

12 Parlament wnosi do Trybunału o:

- stwierdzenie niedopuszczalności skargi w zakresie, w jakim odnosi się ona do dwóch porządków dziennych posiedzeń plenarnych Parlamentu w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. i do rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r.;
- oddalenie skargi;
- obciążenie Republiki Francuskiej kosztami postępowania i
- posiłkowo – utrzymanie w mocy skutków aktu, w drodze którego przewodniczący Parlamentu stwierdził, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty, do czasu wejścia w życie, w rozsądnym terminie, nowego aktu mającego go zastąpić.

13 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 7 czerwca 2017 r. Wielkie Księstwo Luksemburga zostało dopuszczone do sprawy jako interwenient popierający żądania Republiki Francuskiej.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie dopuszczalności

- 14 Parlament utrzymuje, że skarga jest niedopuszczalna w zakresie, w jakim dotyczy dwóch porządków dziennych posiedzeń plenarnych Parlamentu w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. oraz rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. Oba porządki dziennie są zdaniem Parlamentu środkami organizacyjnymi o charakterze wyłącznie wewnętrznym, które nie wywołują skutków prawnych wobec osób trzecich, natomiast rezolucja ustawodawcza stanowiła jedynie czynność przygotowawczą do przyjęcia aktu, w drodze którego przewodniczący Parlamentu stwierdził, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty.
- 15 Należy podnieść w tym względzie, że wpisując do porządku dziennego posiedzeń plenarnych w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. debatę i głosowanie nad wspólnym projektem rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017, Parlament podjął decyzję o korzystaniu z przysługujących mu zgodnie z art. 314 ust. 6 TFUE kompetencji w sprawach budżetowych na dodatkowej sesji plenarnej w Brukseli. Kwestia zaś, czy te dwa porządki dziennie dotyczą jedynie wewnętrznej organizacji Parlamentu, czy też wywołują skutki prawne wobec osób trzecich, jako że takie skutki wynikają ze skorzystania przez tę instytucję z przysługujących jej kompetencji, jest nierozzerwalnie związana z koniecznością badania ich treści, a więc z rozpoznaniem skargi co do istoty, wobec czego kwestii tej nie można rozstrzygnąć w ramach badania dopuszczalności skargi (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 lutego 1983 r., Luksemburg/Parlament, 230/81, EU:C:1983:32, pkt 30; z dnia 28 listopada 1991 r., Luksemburg/Parlament, C-213/88 i C-39/89, EU:C:1991:449, pkt 16; a także z dnia 13 grudnia 2012 r., Francja/Parlament, C-237/11 i C-238/11, EU:C:2012:796, pkt 20).
- 16 Co się tyczy rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r., należy przypomnieć, że Trybunał już orzekł, iż uchwała Parlamentu w sprawie projektu rocznego budżetu podjęta podczas drugiego czytania na podstawie art. 203 ust. 6 traktatu EWG może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności. Zgodnie z art. 203 ust. 10 traktatu EWG (zastąpionym art. 203 ust. 10 traktatu WE, następnie art. 272 ust. 10 WE, obecnie art. 314 ust. 10 TFUE) każda instytucja wykonuje bowiem uprawnienia, które są jej przyznane w sprawach budżetowych w poszanowaniu postanowień traktatu. W braku możliwości poddania różnych aktów prawnych przyjętych przez władzę budżetową na podstawie wspomnianego przepisu kontroli Trybunału instytucje tworzące ową władzę mogłyby naruszać kompetencje państw członkowskich lub innych instytucji albo wykraczać poza zakres swoich kompetencji (zob. podobnie wyrok z dnia 3 lipca 1986 r., Rada/Parlament, 34/86, EU:C:1986:291,

pkt 12). Powyższe uwagi odnoszą się *mutatis mutandis* do rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. zatwierdzającej wspólny projekt rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 w drugim czytaniu na podstawie art. 314 ust. 6 TFUE.

- 17 Wynika stąd, że skarga jest dopuszczalna.

Co do istoty

Argumentacja stron

- 18 Republika Francuska popierana przez Wielkie Księstwo Luksemburga podnosi tylko jeden zarzut, dotyczący naruszenia przez zaskarżone akty protokołu w sprawie siedzib instytucji. Zgodnie z jedynym artykułem lit. a) tego protokołu Parlament powinien wykonywać wszystkie uprawnienia budżetowe przyznane mu w art. 314 TFUE w czasie zwyczajnych sesji plenarnych odbywających się w Strasburgu. W niniejszym przypadku instytucja ta naruszyła zdaniem Republiki Francuskiej ten przepis, wpisując na podstawie ust. 6 tego artykułu debatę i głosowanie nad wspólnym projektem rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 do porządku dziennego dodatkowej sesji plenarnej Parlamentu, która odbyła się w Brukseli w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. oraz stwierdzając na podstawie art. 314 ust. 9 TFUE ostateczne przyjęcie tego budżetu w drodze aktu przewodniczącego Parlamentu podczas tej samej dodatkowej sesji plenarnej.
- 19 Zasada ustanowiona w jedynym artykule lit. a) wspomnianego protokołu nie przewiduje bowiem według Republiki Francuskiej żadnego wyjątku. O ile Republika Francuska nie sprzeciwiała się temu, by niektóre akty dotyczące wykonania budżetu były przyjmowane podczas dodatkowych sesji plenarnych, zwłaszcza w celu uwzględnienia pewnych nieprzewidzianych wydarzeń, o tyle taka praktyka nie może być tolerowana w odniesieniu do procedury budżetowej uregulowanej w art. 314 TFUE, prowadzącej do przyjęcia rocznego budżetu Unii i stanowiącej kluczową kwestię w życiu demokratycznym Unii.
- 20 Zdaniem Republiki Francuskiej przepisy wymienionego art. 314 należy pogodzić z postanowieniami dotyczącymi siedziby Parlamentu zawartymi w protokole w sprawie siedzib instytucji, które zgodnie z art. 51 TUE stanowią integralną część traktatów i mają tę samą rangę prawną co art. 314 TFUE. Uwarunkowania związane z terminami określonymi w tym ostatnim przepisie nie mogą zatem mieć pierwszeństwa przed wynikającymi z usytuowania siedziby Parlamentu obowiązkami ustanowionymi we wspomnianym protokole, tym bardziej że ich pogodzenie jest możliwe.
- 21 Republika Francuska uważa w tym względzie, że instytucja ta jest zobowiązana do ustalania kalendarza zwyczajnych sesji plenarnych w Strasburgu w taki sposób, by jedna z nich została zaplanowana w ciągu 14 dni przewidzianych w art. 314 ust. 6 TFUE na głosowanie Parlamentu w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu ustalonego w wyniku procedury pojednawczej. Gdyby komitet pojednawczy wykorzystywał, co do zasady, cały okres 21 dni procedury pojednawczej określony w art. 314 ust. 5 TFUE, przewidzenie daty porozumienia w sprawie tego wspólnego projektu byłoby możliwe. Gdyby komitet pojednawczy doprowadził do porozumienia przed upływem przewidzianego terminu, „sformalizowanie” tego porozumienia, a co za tym idzie data, od której należałoby liczyć początek opisanego wyżej czternastodniowego terminu, mogłyby zostać przesunięte.
- 22 Ponadto w niniejszym przypadku Parlament miał możliwość wpisania debaty i głosowania nad wspólnym projektem rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 do porządku dziennego posiedzenia podczas zwyczajnej sesji plenarnej, która miała miejsce w dniach 21–24 listopada 2016 r. w Strasburgu, dochowując zarazem terminu 14 dni przewidzianego w art. 314 ust. 6 TFUE. Ta zwyczajna sesja plenarna odbyła się bowiem w całości w czasie biegu tego terminu i rozpoczęła się cztery dni po osiągnięciu porozumienia w przedmiocie tego wspólnego projektu, co miało miejsce

w dniu 17 listopada 2016 r. Uwzględniając zatem jedyny obligatoryjny przed otwarciem debaty nad tekstem termin, a mianowicie termin co najmniej 24 godzin od udostępnienia tekstu przewidziany w art. 156 regulaminu wewnętrznego, Parlament był w stanie wpisać debatę i głosowanie nad tym wspólnym projektem do porządku dziennego tejże zwyczajnej sesji plenarnej. Republika Francuska kwestionuje w tym kontekście, jakoby powoływane przez Parlament wyzwania związane z ostatecznym opracowaniem technicznym, tłumaczeniem i sfinalizowaniem dokumentacji budżetowej uniemożliwiły tej instytucji wypowiedzenie się w przedmiocie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 podczas zwyczajnej sesji plenarnej, która odbyła się w dniach 21–24 listopada 2016 r. w Strasburgu.

- 23 Wreszcie, jeśli chodzi o akt, poprzez który przewodniczący Parlamentu stwierdził ostateczne przyjęcie budżetu rocznego Unii na rok budżetowy 2017, to nic nie stało według Republiki Francuskiej na przeszkodzie temu, by przewodniczący Parlamentu poczekał do następnej zwyczajnej sesji plenarnej, która odbywała się w dniach 12–15 grudnia 2016 r.
- 24 Parlament podnosi, że wyrażenie „sesja budżetowa” należy rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono jedną szczególną sesję plenarną, a mianowicie sesję, podczas której Parlament wykonuje przyznane mu początkowo w art. 203 traktatu EWG uprawnienie do zaproponowania poprawek do wstępnego projektu budżetu, to jest do budżetu z poprawkami Rady. Decyzja z Edynburga usankcjonowała zdaniem Parlamentu praktykę istniejącą wcześniej w Parlamencie, polegającą na organizowaniu w tym celu w końcu października i na początku listopada sesji plenarnej w Strasburgu. Ta sesja plenarna zwana „drugą październikową sesją plenarną” została dodana do październikowej zwyczajnej sesji plenarnej z powodu przyjętego w tej instytucji zwyczaju, by w sierpniu nie odbywała się żadna zwyczajna sesja plenarna, i sesja ta była wykorzystywana w istocie na pierwsze czytanie projektu budżetu.
- 25 Natomiast wbrew temu, co utrzymuje Republika Francuska, zdaniem Parlamentu nic w protokole w sprawie siedzib instytucji nie wskazuje na to, by późniejsze debaty i głosowanie nad wspólnym projektem budżetu rocznego ustalonego w wyniku procedury pojednawczej musiały się również odbywać w czasie zwyczajnej sesji plenarnej w Strasburgu. Według Parlamentu wykładnia zaproponowana przez to państwo członkowskie pociąga za sobą bądź to obowiązek odbycia więcej niż sześciu miesięcznych sesji plenarnych w Strasburgu w drugiej połowie roku, co pozostaje w sprzeczności z ustanowionym w tym protokole obowiązkiem odbywania w sposób regularny dwunastu comiesięcznych sesji plenarnych w Strasburgu, bądź konsekwencje, których nie da się pogodzić ze skutecznością art. 314 TFUE.
- 26 Uwzględniając określony w art. 314 ust. 6 TFUE czternastodniowy termin na zatwierdzenie wspólnego projektu rocznego budżetu, Parlament podnosi, że taka wykładnia obligowałaby komitet pojednawczy do przyjęcia tego projektu za każdym razem w terminie 14 dni przed miesięczną sesją plenarną w Strasburgu, pozbawiając w ten sposób komitet możliwości przyjęcia rzonego projektu w jakimkolwiek innym momencie w czasie 21 dni procedury pojednawczej przewidzianej w art. 314 ust. 5 TFUE. Poza tym wykładnia ta uniemożliwiałaby Parlamentowi odbycie debaty nad rocznym budżetem Unii i głosowanie nad nim po dwunastej zwyczajnej sesji plenarnej w Strasburgu i nie uwzględniałaby sytuacji opisanej w art. 314 ust. 7 lit. b) i d) TFUE, która zakłada, że budżet powinien być przyjęty bądź w toku nowej procedury budżetowej, bądź przez głosowanie Parlamentu potwierdzające wszystkie lub niektóre poprawki. Nieprzyjęcie budżetu do końca roku budżetowego skutkowałoby w tym przypadku zastosowaniem art. 315 TFUE dotyczącego prowizorium budżetowego.
- 27 Zresztą w niniejszym przypadku wpisanie debaty i głosowania nad wspólnym projektem rocznego budżetu na rok budżetowy 2017 do porządku dziennego posiedzenia na zwyczajnej sesji plenarnej, która odbywała się w Strasburgu w dniach 21–24 listopada 2016 r., nie było możliwe. Przed przedstawieniem tego wspólnego projektu Parlamentowi i Radzie do zatwierdzenia konieczne było bowiem przełożenie tekstu porozumienia politycznego załączonego do pism przewodnich komitetu

pojednawczego na budżetowe teksty prawne i przetłumaczenie ich na wszystkie języki urzędowe Unii. Opracowanie techniczne takiego wspólnego projektu wymaga zaś zawsze około tygodnia pracy i jest zazwyczaj powierzane służbom Komisji. W niniejszym przypadku dopiero 18 minut przed końcem listopadowej zwyczajnej sesji plenarnej w 2016 r. Komisja zawiadomiła Parlament i Radę o udostępnieniu tego właśnie wspólnego projektu po opracowaniu, i to wyłącznie w wersji angielskiej.

Ocena Trybunału

- 28 Parlament jest zobowiązany, co wynika z art. 314 ust. 10 TFUE, do korzystania z przyznanych mu uprawnień budżetowych w zgodzie z traktatami oraz aktami przyjętymi na ich mocy.
- 29 W pierwszej kolejności instytucja ta powinna przestrzegać protokołu w sprawie siedzib instytucji, który zgodnie z art. 51 TFUE stanowi integralną część traktatów. Jedyne artykuły lit. a) tego protokołu stanowi, że „Parlament Europejski ma siedzibę w Strasburgu, gdzie odbywa się 12 posiedzeń plenarnych, w tym posiedzenie budżetowe”.
- 30 Republika Francuska podnosi, że zgodnie z tym ostatnim przepisem Parlament powinien wykonywać wszystkie swoje uprawnienia budżetowe w Strasburgu, podczas gdy zdaniem Parlamentu przepis ten dotyczy szczególnej sesji plenarnej, a mianowicie sesji poświęconej projektowi budżetu w pierwszym czytaniu, co wyklucza objęcie zaskarżonych aktów zakresem stosowania tegoż przepisu.
- 31 Należy w tym względzie podnieść, że jedyny artykuł lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji dotyczy „posiedzenia budżetowego”, nie odwołując się ani do konkretnej zwyczajnej sesji plenarnej, ani do aktów należących do kompetencji Parlamentu w ramach procedury budżetowej, które powinny zostać przyjęte podczas tej sesji plenarnej. Zgodnie zaś z art. 314 TFUE może się zdarzyć, że Parlament w przedmiocie rocznego budżetu Unii będzie musiał stanowić wielokrotnie i, ze względu na przewidziane w tym artykule terminy i ich długość, podczas różnych zwyczajnych sesji plenarnych.
- 32 Wobec nieprecyzyjności jedynego artykułu lit. a) tego protokołu wyrażenie „posiedzenie budżetowe” należy rozumieć jako odnoszące się do wszystkich sesji plenarnych, podczas których Parlament wykonuje swoje uprawnienia budżetowe, i do wszystkich aktów przyjętych w tym celu przez tę instytucję.
- 33 Co się tyczy bowiem art. 1 lit. a) decyzji z Edynburga, który został sformułowany w identyczny sposób jak jedyny artykuł lit. a) wspomnianego protokołu, Trybunał orzekł już, że przepis ten definiuje siedzibę Parlamentu jako miejsce, gdzie powinno się odbywać w regularnym rytmie dwanaście zwyczajnych sesji plenarnych tej instytucji, w tym sesja, w trakcie której Parlament wykonuje uprawnienia budżetowe powierzone mu w traktacie (zob. podobnie wyroki: z dnia 1 października 1997 r., Francja/Parlament, C-345/95, EU:C:1997:450, pkt 29; z dnia 13 grudnia 2012 r., Francja/Parlament, C-237/11 i C-238/11, EU:C:2012:796, pkt 40).
- 34 Należy dodać, że wykonywanie przez Parlament jego kompetencji budżetowych na posiedzeniu plenarnym ma szczególne znaczenie dla przejrzystości i demokratycznej legitymacji działań podejmowanych przez Unię na podstawie jej budżetu rocznego. Nie można zaś ich zagwarantować jedynie poprzez pierwsze czytanie projektu budżetu w ramach procedury budżetowej ustanowionej w art. 314 TFUE, gdy Parlament na podstawie art. 314 ust. 4 lit. c) TFUE przyjmuje poprawki do rzeczonego projektu.
- 35 Otóż zgodnie z orzecznictwem Trybunału wykonywanie przez Parlament na posiedzeniu plenarnym kompetencji w sprawach budżetowych stanowi fundamentalne wydarzenie w życiu demokratycznym Unii Europejskiej i wymaga między innymi publicznej debaty na posiedzeniu plenarnym, pozwalającej obywatelom Unii na zapoznanie się z różnorodnymi poglądami politycznymi wyrażanymi przy tej okazji i na wyrobienie sobie na tej podstawie opinii na temat działań podejmowanych przez Unię

(wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r., Francja/Parlament, C-237/11 i C-238/11, EU:C:2012:796, pkt 68). Poza tym przejrzystość debaty parlamentarnej na posiedzeniu plenarnym może wzmocnić demokratyczną legitymację procedury budżetowej wobec obywateli Unii i zwiększyć wiarygodność działań podejmowanych przez Unię.

- 36 Procedura pojednawcza opisana w art. 314 ust. 4 lit. c) i art. 314 ust. 5 TFUE może bowiem prowadzić do istotnych zmian w projekcie budżetu, które nie były analizowane podczas pierwszego czytania przez Parlament ani nie były przedmiotem debaty publicznej w trakcie obrad komitetu pojednawczego. Jak potwierdził to Parlament na rozprawie, posiedzenia komitetu nie są publiczne i wymagają uczestnictwa 28 członków Parlamentu, którzy odzwierciedlając układ sił w Parlamencie, nie reprezentują jednak w pełni interesów politycznych wszystkich członków tej instytucji.
- 37 W tych okolicznościach wyrażenie „posiedzenie budżetowe” zawarte w jedynym artykule lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji obejmuje nie tylko zwyczajne sesje plenarne poświęcone badaniu projektu budżetu w pierwszym czytaniu, ale również drugie czytanie na podstawie art. 314 ust. 6 TFUE, zapewniające publiczną debatę i publiczne głosowanie na posiedzeniu plenarnym nad wspólnym projektem rocznego budżetu ustalonym w wyniku procedury pojednawczej.
- 38 W drugiej kolejności Parlament jest zobowiązany spełnić przy wykonywaniu na posiedzeniu plenarnym przysługujących mu uprawnień budżetowych wymagania stawiane mu w tym zakresie w art. 314 TFUE. Określone w tym przepisie terminy i ich długość mają zapewnić przyjęcie rocznego budżetu Unii przed końcem roku poprzedzającego rozpatrywany rok budżetowy, a ich nieprzestrzeganie może ewentualnie doprowadzić do zastosowania art. 315 TFUE dotyczącego prowizorium budżetowego.
- 39 I tak, w szczególności w sytuacji, gdy Parlament nie zdoła przyjąć w drugim czytaniu wspólnego projektu rocznego budżetu w terminie czternastu dni określonym w art. 314 ust. 6 TFUE lub gdy Rada odrzuci ten projekt w tymże terminie, jak wynika z art. 314 ust. 7 lit. b) TFUE, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu, a zatem procedura budżetowa powinna rozpocząć się w całości od nowa. W takiej właśnie sytuacji Parlament traci ponadto swoje prerogatywy wynikające z art. 314 ust. 7 lit. d) TFUE pozwalające mu na samodzielne przyjęcie budżetu większością kwalifikowaną w dodatkowym głosowaniu w przypadku odrzucenia przez Radę wspólnego projektu rocznego budżetu.
- 40 Zresztą, gdy Parlament nie przeprowadzi debaty i głosowania nad wspólnym projektem rocznego budżetu w terminie czternastu dni ustanowionym w art. 314 ust. 6 TFUE, projekt ten może być przyjęty samodzielnie przez Radę na warunkach przewidzianych w art. 314 ust. 7 lit. a) TFUE. Jak to zaś podniesiono w pkt 34–36 niniejszego wyroku, dla objawiających się w drodze procedury przyjęcia rocznego budżetu przejrzystości i demokratycznej legitymacji działań podejmowanych przez Unię szczególnie ważne jest, by Parlament wykonywał swoje kompetencje przysługujące mu na podstawie art. 314 ust. 6 TFUE i by podejmował decyzje w przedmiocie tego wspólnego projektu na posiedzeniu plenarnym.
- 41 W związku z powyższym Parlament ma obowiązek działania w tej dziedzinie z całą uwagą, starannością i pełnym zaangażowaniem, których tego rodzaju zadanie wymaga (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r., Francja/Parlament, C-237/11 i C-238/11, EU:C:2012:796, pkt 68), co oznacza, że debata i głosowanie parlamentarne powinny opierać się na tekście przekazanym deputowanym w odpowiednim czasie i przetłumaczonym na wszystkie języki urzędowe Unii. Unii zależy bowiem na wielojęzyczności, o której znaczeniu przypomina art. 3 ust. 3 akapit czwarty TUE (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 maja 2015 r., Hiszpania/Rada, C-147/13, EU:C:2015:299, pkt 42; a także z dnia 6 września 2017 r., Słowacja i Węgry/Rada, C-643/15 i C-647/15, EU:C:2017:631, pkt 203).

- 42 W trzeciej kolejności ze względu na to, że jedyny artykuł lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji i art. 314 TFUE mają tę samą rangę prawną, wymogi wynikające z pierwszego z tych postanowień nie mogą jako takie mieć pierwszeństwa przed tymi wynikającymi z drugiego i odwrotnie. Należy je stosować w zależności od konkretnego przypadku z poszanowaniem konieczności wzajemnego pogodzenia tych wymogów i właściwej równowagi pomiędzy nimi.
- 43 Zresztą z utrwalonego orzecznictwa wynika, że protokół w sprawie siedzib instytucji opiera się na wzajemnym poszanowaniu odpowiednich kompetencji państw członkowskich i Parlamentu oraz na obowiązku wzajemnej lojalnej współpracy (zob. podobnie wyroki: z dnia 22 września 1988 r., Francja/Parlament, 358/85 i 51/86, EU:C:1988:431, pkt 34, 35; z dnia 1 października 1997 r., Francja/Parlament, C-345/95, EU:C:1997:450, pkt 31, 32; a także z dnia 13 grudnia 2012 r., Francja/Parlament, C-237/11 i C-238/11, EU:C:2012:796, pkt 41, 42, 60).
- 44 Zatem Parlament ma obowiązek wykonywać swoje uprawnienia budżetowe podczas zwyczajnej sesji plenarnej w Strasburgu, przy czym jednak obowiązek ten, wynikający z jednego artykułu lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji, nie może stanowić przeszkody dla przeprowadzenia debaty i głosowania nad rocznym budżetem na dodatkowej sesji plenarnej w Brukseli, jeśli takie są imperatywy związane z właściwym przebiegiem procedury budżetowej ustanowionej w art. 314 TFUE. Przebieg tej procedury, dający bezwzględne pierwszeństwo poszanowaniu jednego artykułu lit. a) tego protokołu ze szkodą dla pełnego uczestniczenia Parlamentu we wspomnianej procedurze, byłby sprzeczny ze wspomnianą w pkt 42 niniejszego wyroku koniecznością godzenia wymogów wynikających z tych przepisów.
- 45 Jeżeli chodzi o sądową kontrolę przestrzegania zasad wynikających z pkt 42–44 niniejszego wyroku, należy podnieść, że Parlament, dążąc do koniecznego pogodzenia wymogów jednego artykułu lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji i wymogów art. 314 TFUE, dysponuje uprawnieniami dyskrecjonalnymi, których źródłem są imperatywy związane z prawidłowym przebiegiem procedury budżetowej. Zatem obecna kontrola sądowa dotyczy kwestii, czy Parlament, wykonując część swoich uprawnień budżetowych na dodatkowej sesji plenarnej, dopuścił się w tym względzie błędów w ocenie.
- 46 To pod kątem powyższych uwag należy badać, czy zaskarżone akty respektują konieczność pogodzenia wymogów wynikających z jednego artykułu lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji i art. 314 TFUE.
- 47 Republika Francuska utrzymuje w tym względzie, że reorganizacja kalendarza parlamentarnego mogła pozwolić na debatę i głosowanie nad wspólnym projektem budżetu rocznego Unii na rok budżetowy 2017 w Strasburgu w terminie przewidzianym w art. 314 ust. 6 TFUE i że w każdym razie taka debata i takie głosowanie były możliwe na zwyczajnej listopadowej sesji plenarnej 2016 r. Poza tym akt, w drodze którego przewodniczący Parlamentu stwierdził przyjęcie rocznego budżetu na rok 2017, mógł ponadto być przyjęty na następnej zwyczajnej sesji plenarnej – w dniach 12–15 grudnia 2016 r.
- 48 Jeżeli chodzi o kalendarz parlamentarny na 2016 r., argumentacja Republiki Francuskiej opiera się w istocie na założeniu, że skoro dzień, w którym komitet pojednawczy osiągnął porozumienie w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii, czyli dzień 17 listopada 2016 r., był, rozsądnie rzecz biorąc, do przewidzenia dla Parlamentu w momencie ustalania wymienionego kalendarza, instytucja ta mogła ustalić termin zwyczajnej sesji plenarnej później niż w dniach 21–24 listopada tego samego roku, tak aby umożliwić na wspomnianej sesji przeprowadzenie w odpowiednim czasie debaty i głosowania nad tym projektem w drugim czytaniu.
- 49 Tymczasem żaden z argumentów wysuwanych przez Republikę Francuską nie pozwala na stwierdzenie, że ustalenie przez Parlament jego kalendarza zwyczajnych sesji plenarnych w 2016 r. było pod tym względem obarczone błędem w ocenie.

- 50 Nie można bowiem przyjąć założenia przedstawionego w pkt 48 niniejszego wyroku. I tak, w chwili ustalania kalendarza zwyczajnych sesji plenarnych zarówno skorzystanie z procedury pojednawczej, jak i data rozpoczęcia tej procedury i jej zakończenia w danym przypadku ze względu na porozumienie w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu, były co do zasady niepewne. Jak przyznaje to Republika Francuska, nie było więc wtedy całkowicie wykluczone, że w przypadku powołania komitetu pojednawczego zdoła on doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii przed dniem 17 listopada 2016 r., co umożliwiłoby Parlamentowi przeprowadzenie debaty i głosowania nad wymienionym projektem w drugim czytaniu na zwyczajnej sesji plenarnej w dniach 21–24 listopada 2016 r., i to przy dochowaniu wymogów należytej uwagi, staranności i zaangażowania wspomnianych w pkt 41 niniejszego wyroku.
- 51 Tego ostatniego stwierdzenia nie może podważyć argumentacja Republiki Francuskiej, zgodnie z którą w przypadku osiągnięcia porozumienia w ramach komitetu pojednawczego przed upływem terminu przewidzianego w art. 314 ust. 5 TFUE, byłoby dopuszczalne, by wymieniony komitet opóźnił sformalizowanie tego porozumienia. Takie podejście, które zakładałoby sztuczne odłożenie w czasie daty wspomnianego porozumienia, w istocie nie jest zgodne z art. 314 ust. 6 TFUE, z którego wynika, że wyznaczony dla Parlamentu i Rady termin czternastu dni do zatwierdzenia wspólnego projektu zaczyna biec od dnia, w którym komitet pojednawczy doprowadzi do takiego porozumienia.
- 52 W konsekwencji należy uważać, że Parlament nie przekroczył granic przysługujących mu uprawnień dyskrejonalnych, wspomnianych w pkt 45 niniejszego wyroku, gdy ustalał swój kalendarz zwyczajnych sesji plenarnych w 2016 r.
- 53 Trzeba jeszcze sprawdzić, czy Parlament mógł w ramach tego kalendarza, nie dopuszczając się błędu w ocenie, wykonywać poprzez zaskarżone akty swoje uprawnienia budżetowe na dodatkowej sesji plenarnej, która odbyła się w Brukseli w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r.
- 54 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o porządki dzienne posiedzeń plenarnych Parlamentu z dnia 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. oraz rezolucję ustawodawczą Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017, jest bezsporne, że porozumienie komitetu pojednawczego w sprawie tego projektu zostało osiągnięte i przekazane Parlamentowi i Radzie w dniu 17 listopada 2016 r. Parlament wpisał wymieniony projekt nie do porządku dziennego zwyczajnej sesji plenarnej w Strasburgu w dniach 21–24 listopada 2016 r., lecz do porządku dziennego dodatkowej sesji plenarnej, która odbyła się w Brukseli w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r.
- 55 Należy stwierdzić w tym względzie, że w niniejszym przypadku dzień 1 grudnia 2016 r. był ostatnim dniem terminu przewidzianego w art. 314 ust. 6 TFUE. Z uwagi na to, że Rada w dniu 28 listopada 2016 r. zatwierdziła już wspólny projekt rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017, przekroczenie tego terminu przez Parlament skutkowałoby przyjęciem rocznego budżetu na ten rok budżetowy na podstawie art. 314 ust. 7 lit. a) TFUE bez udziału Parlamentu w procedurze budżetowej podczas drugiego czytania.
- 56 Co się tyczy argumentacji Republiki Francuskiej, zgodnie z którą Parlament mógł stanowić w przedmiocie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 wcześniej, czyli na zwyczajnej sesji plenarnej w dniach 21–24 listopada 2016 r. w Strasburgu, należy podnieść, że pełne wykorzystanie przez Parlament terminu przewidzianego w art. 314 ust. 6 TFUE nie może w świetle protokołu w sprawie siedzib instytucji podwajać zgodności z prawem porządków dziennych posiedzeń plenarnych Parlamentu w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. oraz rezolucji ustawodawczej Parlamentu z dnia 1 grudnia 2016 r. Parlament jest bowiem uprawniony do całkowitego wykorzystania terminów przyznanych mu w przepisach art. 314 TFUE. Jak podniósł Parlament na rozprawie przed Trybunałem, wewnętrzne dyskusje w różnych grupach politycznych i w Komisji Budżetowej zajmują sporo czasu, czasu szczególnie istotnego dla przygotowania debaty budżetowej i głosowania nad budżetem na posiedzeniu plenarnym, a zwłaszcza dla osiągnięcia większości.

- 57 Co więcej, porozumienie komitetu pojednawczego w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok 2017 podlegało opracowaniu technicznemu i zostało przetłumaczone na wszystkie języki urzędowe Unii, czego konieczności żadna ze stron nie kwestionuje. Strony nie podważają również decyzji o powierzeniu tego opracowania technicznego służbom Komisji na podstawie wspólnego porozumienia pomiędzy Parlamentem i Radą i zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 2 grudnia 2013 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami (Dz.U. 2013, C 373, s. 1).
- 58 W niniejszym zaś przypadku w następstwie tego opracowywania technicznego wspólny projekt rocznego budżetu Unii na rok 2017 został udostępniony Parlamentowi dopiero po południu w dniu 24 listopada 2016 r., czyli w ostatnim dniu zwyczajnej sesji plenarnej w listopadzie 2016 r. i to tylko w wersji w języku angielskim. W tych okolicznościach zgodnie z art. 156 i 158 regulaminu wewnętrznego debata i głosowanie nad tym projektem nie mogły zostać dopisane do porządku dziennego odnoszącego się do wspomnianego dnia 24 listopada 2016 r. Zgodnie z tymi przepisami debata i głosowanie nad tekstem mogą bowiem zostać otwarte tylko w odniesieniu do tekstu zredagowanego w językach urzędowych Unii, który został udostępniony posłom co najmniej dwadzieścia cztery godziny wcześniej. Przestrzeganie tych minimalnych wymogów jest niezbędne dla przygotowania debaty i głosowania na sesji plenarnej dotyczącej wspólnego projektu rocznego budżetu z koniecznymi tu uwagą, starannością i pełnym zaangażowaniem, a zwłaszcza biorąc pod uwagę wymogi związane z wielojęzycznością.
- 59 Jeśli chodzi o czas trwania technicznego opracowania porozumienia komitetu pojednawczego w sprawie wspólnego projektu rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017, który w niniejszym przypadku wyniósł siedem dni, Republika Francuska nie wykazała, by był on nadmiernie długi. O ile Parlament ma oczywiście obowiązek upewnienia się, że uczyniono wszystko, by czas trwania tego opracowania technicznego umożliwiał w danym przypadku poszanowanie wymogów wynikających z jedynego artykułu lit. a) protokołu w sprawie siedzib instytucji, o tyle jednak to państwo członkowskie nie przedstawiło konkretnego argumentu pozwalającego uznać, że Parlament nie dopełnił tego obowiązku, a tym samym, że czas trwania tego opracowania technicznego mógł być skrócony w taki sposób, by możliwe było udostępnienie tego wspólnego projektu Parlamentowi, zgodnie z wymogami określonymi w jego regulaminie wewnętrznym, wcześniej niż w dniu 24 listopada 2016 r.
- 60 Zakładając nawet, że okres ten mógł być krótszy, należy wziąć pod uwagę czas, który – niezależnie od minimalnych wymogów wynikających z art. 156 regulaminu wewnętrznego – jest potrzebny na przygotowanie posiedzenia plenarnego poświęconego wspólnemu projektowi rocznego budżetu, czas, którym muszą dysponować posłowie, szczególnie ci z mniejszości parlamentarnej, której żaden reprezentant nie uczestniczył w procedurze pojednawczej, aby móc właściwie zapoznać się z tym projektem, debatować i głosować nad nim z koniecznymi tu uwagą, starannością i pełnym zaangażowaniem.
- 61 Zatem Parlament nie dopuścił się błędu w ocenie, wpisując do porządku dziennego dodatkowej sesji plenarnej, która odbyła się w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2016 r. w Brukseli, debatę i głosowanie nad wspólnym projektem rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017 i zatwierdzając ten projekt poprzez rezolucję ustawodawczą na tej samej sesji plenarnej.
- 62 Jeżeli chodzi, po drugie, o akt stwierdzający ostateczne przyjęcie rocznego budżetu Unii na rok budżetowy 2017, należy podnieść, że traktat FUE nie wyznacza przewodniczącemu Parlamentu żadnego terminu dla przyjęcia tego aktu, wskazując, że powinno ono nastąpić, zgodnie z brzmieniem art. 314 ust. 9 TFUE, gdy procedura przewidziana w tym artykule została zakończona.
- 63 Akt ten jest bowiem ściśle powiązany z głosowaniem nad wspólnym projektem rocznego budżetu podczas drugiego czytania. Przyjmowany przez przewodniczącego Parlamentu akt, w którym formalnie stwierdza on, po sprawdzeniu prawidłowości postępowania, że roczny budżet Unii został ostatecznie

przyjęty, stanowi ostatni etap procedury przyjmowania tego budżetu i nadaje mu moc wiążącą (zob. podobnie wyrok z dnia 17 września 2013 r., Rada/Parlament, C-77/11, EU:C:2013:559, pkt 50). Zatem gdy Parlament, przy uwzględnieniu konieczności wzajemnego godzenia wymogów, do którego odniesiono się w pkt 42 niniejszego wyroku, ma prawo przeprowadzenia debaty i głosowania nad wspólnym projektem rocznego budżetu na dodatkowej sesji plenarnej w Brukseli, przewodniczący tej instytucji dokonuje tego formalnego stwierdzenia na tej samej sesji plenarnej.

- 64 Poza tym, biorąc pod uwagę znaczenie przyjęcia rocznego budżetu dla działania Unii, nie można wymagać, aby przewodniczący Parlamentu musiał oczekiwać na następną zwyczajną sesję plenarną w Strasburgu, by stwierdzić ostateczne zamknięcie procedury budżetowej i by nadać moc wiążącą rocznemu budżetowi Unii.
- 65 Zatem przewodniczący Parlamentu mógł, nie popełniając błędu w ocenie, stwierdzić na posiedzeniu plenarnym, które odbyło się w dniu 1 grudnia 2016 r. w Brukseli, że roczny budżet Unii na rok budżetowy 2017 został ostatecznie przyjęty.
- 66 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy oddalić jedyny zarzut podniesiony przez Republikę Francuską i w konsekwencji oddalić skargę.

W przedmiocie kosztów

- 67 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Parlament wniósł o obciążenie Republiki Francuskiej kosztami postępowania, a ta ostatnia przegrała sprawę, należy obciążyć ją jej własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Parlament. Na podstawie art. 140 § 1 tegoż regulaminu postępowania Wielkie Księstwo Luksemburga, które interweniowało w sprawie, pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Skarga zostaje oddalona.**
- 2) Republika Francuska pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Parlament Europejski.**
- 3) Wielkie Księstwo Luksemburga pokrywa własne koszty.**

Podpisy